

TURISMUL SĂTMĂREAN ÎN CÂTEVA REPERE

Daniela Aurelia Nemeș

Universitatea de Vest “Vasile Goldiș” Arad

Județul Satu Mare dispune de un potențial turistic important puțin cunoscut și valorificat în raport cu atracțiile sale și cu posibilitățile pe care le oferă practicării unor variate forme de turism.

Are totodată, o poziție geografică favorabilă din punct de vedere turistic, fiind situat la întretăierea unor importante artere rutiere, care leagă nordul țării cu Ucraina și vestul țării cu Ungaria.

Cadrul natural

Acesta corespunde unor trepte distincte de relief și anume Munții Oaș și Gutâi, depresiunea Oașului, piemonturile Codrului și Tășnadului, care se înscriu cu un potențial variat și atractiv sub aspect peisagistic și al posibilităților de valorificare. Forma dominantă de relief este cea de câmpie, denumită Câmpia Someșului Inferior sau Câmpia Sătmăreană, care ocupă partea centrală și vestică a județului. Această câmpie se întinde de sub poalele munților vulcanici ai Oașului și ale dealurilor piemontane ale Culmii Codrului, până la granița de vest și are aspectul unui întins șes de revărsare, format pe un mare con de dejecție cuaternar corespunzând colțului nord-estic al Mării Panonice. Astfel, distingem numeroase locuri pitorești, legate în special de zona montană, o serie de izvoare de ape minerale, unele monumente ale naturii, izvoare de apă termală în zona de câmpie, și care, până în prezent nu au fost valorificate îndeajuns din punct de vedere turistic.

Cadrul cultural-istoric

Județul Satu Mare dispune de veritabile depozite de înțelepciune și sensibilitate colectivă, constituite în vetre folclorice distincte – Oaș, Codru, Câmpia Someșană – care se bucură de o mare căutare și prețuire. Valorile trecutului sunt preluate și dezvoltate armonios, în deplină consonanță cu sensibilitatea și aspirațiile omului de azi, prin ample manifestări folclorice: *Sâmbra de la Huta-Certeze* (Oaș) – celebrare a vechiului obicei pastoral al primului muls al primăverii și al chibzuitelor rânduieli gospodărești ce însoțesc târâmul românesc de milenii; *Sărbătoarea căpșunilor* care urmează la scurt timp Sâmbrei, și care se desfășoară în peisajul pitoresc al Călineștiului (Oaș); *Festivalul folclorului codrenesc*, organizat în pădurea Oțeloaia (Homoroade), la sfârșitul fiecărei veri. Acestea sunt cele mai importante sărbători colective ale județului, în care tradiția se îngemănează cu inovația într-un frumos, săvârșită în cel mai autentic spirit contemporan.

Prezentă de-a lungul veacurilor în cele mai diferite produse destinate uzului cotidian, *creația meșterilor populari* cunoaște azi în județ afirmări individuale și colective remarcabile reflectate în primul rând în bogăția de produse lucrate în lut, lemn, arta cusăturilor și ornamentării textilelor populare, și care, formează la un loc, o importantă sursă de cunoaștere a tradițiilor culturale românești pentru potențialii turiști.

Un rol important în supraviețuirea și dezvoltarea neîntreruptă a poporului nostru de-a lungul veacurilor a avut creația sa cultural-artistică, care i-au exprimat și potențat

virtuțile, ajutându-l să se identifice și să se edifice neconținut. Păstrând și dezvoltând tradiții milenare, locuitorii plaiurilor sătmărene, fără deosebire de naționalitate, au făurit monumente culturale și artistice de o impresionantă originalitate și expresivitate.

Arhitectura populară în lemn este foarte bine reprezentată în județul Satu Mare, precum și monumentele cu valoare arhitectonică și artistică, în municipiul și județul Satu Mare găsindu-se clădiri de importanță istorică și memorialistică, toate acestea constituind un real potențial turistic în zonă.

Căile de comunicație

Rețeaua căilor de comunicație trebuie extinsă pentru a asigura atragerea în circuitul turistic a unor obiective noi, precum și modernizarea unor trasee mai vechi din circuitul turistic zonal.

Baza de cazare

În luna iunie a anului 2002, numărul mediu de locuri era de 1068, din care 435 locuri în hoteluri, 45 locuri în moteluri și hanuri, 34 locuri în vile turistice, 231 locuri în cabane turistice, 22 locuri în pensiuni urbane, 5 locuri în pensiuni rurale, 256 locuri în campinguri și 40 locuri în bungalouri (Sursa: INS, Informații Statistice Operative, Seria Turism, nr. 2002, p. 4).

Teritorial se remarcă faptul că spațiile de cazare se concentrează în municipiul Satu Mare, care este situat în zonă de șes, în modul următor:

Tabelul nr. 1 – Nr. unități de cazare în municipiul Satu Mare

Localitate	Unități de cazare	Nr.	Număr locuri în unități de cazare
Satu Mare (șes)	Hoteluri	3	347
	Cabane	1	259
	Tabere de elevi și preșcolar	1	255
Total		5	861

Sursa: CNS – BDL, jud. Satu Mare, Fișa loc., 2002, p. 1

Orașul Carei are, pe lângă vestigii arhitecturale de importanță majoră pentru poporul nostru, un parc dendrologic care datează de la sfârșitul secolului al XVII-lea și care cuprinde peste 250 de specii exotice și autohtone, unele dintre ele constituind rarități pentru flora dendrologică a țării, cum sunt *Ginkgo biloba* (Ginco), *Pseudotsuga meansiensii* (Duglasul), *Libocedrus decurrens* (Libocedrul). Orașul Carei, dispune de următoarele spații de cazare:

Tabelul nr. 2 – Nr. unități de cazare în orașul Carei

Localitate	Unități de cazare	Nr.	Număr locuri în unități de cazare
Carei (șes)	Hanuri și moteluri	1	45
Total		1	45

Sursa: CNS – BDL, Județul Satu Mare, Fișa loc., 2002, p. 2

În zona Oaş, deşi potențialul turistic este foarte valoros, aceasta este slab dotată din punct de vedere al capacității de cazare:

Tabelul nr. 3 – Nr. unități de cazare în orașul Negrești-Oaş

Localitate	Unități de cazare	Nr.	Nr. locuri în unități de cazare
Negrești-Oaş (deal-munte)	Hoteluri	1	69
	Tabere de elevi și preșcolari	1	155
Total		2	224

Sursa: CNS – BDL, Județul Satu Mare, Fișa loc., 2002, p. 3

Orașul Negrești-Oaş, aflat la 50 km de Satu Mare este situat în inima Țării Oaşului și este dotat cu hotel și restaurant, precum și o tabără pentru elevi și preșcolari. Orașelul Negrești-Oaş este purtător de tradiții (cu un căutat muzeu de arheologie, etnografie și artă populară al Țării Oaşului, precum și rezervația în aer liber de arhitectură populară). Negrești-Oaş este punct de plecare spre un număr de sate cunoscute prin bogăția obiceiurilor și a tradițiilor păstrate cu grijă: Certeze (5 km), Huta Certeze (9 km), Racșa (16 km), Tur (1 km), Bixad (5 km), Trip (6 km), Târșoț (12 km), Cămârzana (30 km), Călinești-Oaş (15 km).

Orașul Tășnad situat pe coline la limita cu județul Bihor începe să-și exploateze în ultimul timp resursele de ape termale, dispune și el de o bază de cazare, astfel:

Tabelul nr. 4 – Nr. unități de cazare în orașul Tășnad

Localitate	Unități de cazare	Nr.	Nr. locuri în unități de cazare
Tășnad (șes-deal)	Hoteluri	1	23
	Campinguri	1	256
Total		2	279

Sursa: CNS – BDL, Județul Satu Mare, Fișa loc., 2002, p. 4

Localitatea Călinești-Oaş, situată la 38 km de Satu Mare, are ca punct de atracție turistică un baraj artificial cu lac de acumulare, cândva existând și un vapoarăș pentru plimbări de agrement pe lac, actualmente dispunând de următoarea bază de cazare:

Tabelul nr. 5 – Nr. unități de cazare în orașul Călinești-Oaş

Localitate	Unități de cazare	Nr.	Nr. locuri în unități de cazare
Călinești-Oaş (deal)	Cabane	1	18
	Tabere de elevi și preșcolari	1	152
Total		2	170

Sursa: CNS – BDL, Județul Satu Mare, Fișa loc., 2002, p. 5

Localitatea Certeze, situată la 5 km de orașul Negrești Oaş și la 55 km de Satu Mare, prin potențialul etno-folcloric de care dispune poate fi și ea inclusă în circuite turistice, ea beneficiind de asemenea de o bază de cazare redusă:

Tabelul nr. 6 – Nr. unități de cazare în localitatea Certeze

Localitate	Unități de cazare	Nr.	Nr. locuri în unități de cazare
Certeze (deal-munte)	Cabane	1	24
Total		1	24

Sursa: CNS – BDL, Județul Satu Mare, Fișa loc., 2002, p. 6

Localitatea Livada, dispune de un important parc dendrologic, unde pot fi întâlnite specii rare de arbori, care pot constitui atracții pentru diverse categorii de turiști domicili de cunoaștere, pentru cercetători, studenți, străini. Această localitate dispune doar de o tabără pentru elevi și preșcolari, astfel:

Tabelul nr. 7 – Nr. unități de cazare în localitatea Livada

Localitate	Unități de cazare	Nr.	Nr. locuri în unități de cazare
Livada (șes)	Tabere de elevi și preșcolari	1	155
Total		1	155

Sursa: CNS – BDL, Județul Satu Mare, Fișa loc., 2002, p. 7

Localitățile Orașu Nou și Tarna Mare, ce reprezintă și ele importante surse de folclor, și deci pot crește potențialul județului Satu Mare din punct de vedere al turismului, beneficiază de următoarele structuri de primire:

Tabelul nr. 8 – Nr. unități de cazare în localitățile Orașu Nou și Tarna Mare

Localitate	Unități de cazare	Nr.	Nr. locuri în unități de cazare
Orașu Nou (șes-deal)	Cabane	2	63
Tarna Mare (șes-deal)	Tabere de elevi și preșcolari	1	152
Total		3	215

Sursa: CNS – BDL, Județul Satu Mare, Fișa loc., 2002, p. 8-9

Formele de turism practicate în cadrul județului, includ în primul rând, turismul de circulație urmat de turismul de odihnă și turismul balnear (cu caracter local). Județul Satu Mare dispune de importante resurse balneare, necesare pentru a trata afecțiuni extrem de variate, și care pot atrage turiștii la tratamente, cu condiția să existe o bază de cazare și bineînțeles servicii adecvate pe măsură.

Zonificarea turistică a județului, delimitează două areale mari în funcție de importanța obiectivelor cuprinse și de rolul localităților componente:

Subzona Oaş cu centrul în orașul Negrești Oaş se suprapune peste Țara Oaşului, arie folclorică renumită pe plan național și internațional. Alături de turismul de circulație și cel de odihnă este prezent și turismul balnear care se poate extinde prin valorificarea în perspectivă a unor izvoare de apă minerală. Există posibilități pentru dezvoltarea agroturismului și a amenajării stațiunii Luna Șes pentru sporturi de iarnă.

Subzona Codru-Tășnad, cu viitor centru în Beltiug (localitate situată la 35 km de Satu Mare), și care reprezintă un punct de plecare spre bisericile de lemn din sec. XVII-XVIII din Bolda (5 km), Soconzel (12 km) și Stâna (12 km).

Subzona este alcătuită din unități de relief subcarpatice, beneficiind de mai puține elemente de atracție din punct de vedere a cadrului natural, pe primul plan situându-se astfel, o serie de obiective istorice și culturale. De aceea, turismul de circulație facilitează valorificarea acestor elemente ale patrimoniului. În zonă este prezent și turismul balnear, prin valorificarea apei termale, cu dotări la Tășnad și Acâș.

La Beltiug se află în construcție o nouă bază de cazare, alimentație și tratament. Beltiugul este și centrul podgoriei din zonă.

Zona de câmpie deși nu are o atracție turistică deosebită are rezerve de apă termală nevalorificate, ceea ce reprezintă o posibilitate de dezvoltare a balneoturismului.

Strategia de dezvoltare și consolidare a funcției turistice, implică ca dezvoltarea turismului să se desfășoare în corelare cu dezvoltarea economică generală.

În primul rând, modernizarea drumurilor și a derivațiilor la punctele de interes turistic, precum și buna întreținere a drumurilor forestiere, reprezintă condiții indispensabile pentru dezvoltarea turismului, care trebuie să premergă celorlalte investiții.

Am să prezint sintetic, acțiunile ce se vor desfășura pe linia dezvoltării turismului în județ, care vor trebui să urmărească:

- dezvoltarea turismului de circulație pe cele două trasee principale, care traversează județul de la sud-vest la nord-vest și de la sud la municipiul Satu Mare;
- dezvoltarea turismului balneomedical (Beltiug, Băile Puturoasa);
- organizarea bazei materiale pentru turism și amenajărilor pentru vizitarea obiectivelor turistice;
- crearea de capacități de cazare noi: Beltiug, Luna Șes;
- modernizarea și extinderea capacității de cazare: Satu Mare, Carei, Tășnad, Negrești Oaș, Puturoasa, Valea Măriei, Călinești Oaș, Certeze, Tarna Mare, Livada;
- zonele de agrement noi propuse: Beltiug, Luna Șes, Apa, Tarna Mare, Măriuș;
- dezvoltarea zonelor de agrement existente: Satu Mare – ștrand, Satu Mare – Pădurea Noroieni, Carei, Tășnad, Acâș, Călinești Oaș, Mușdeni – com. Orașu Nou, Valea Măriei – oraș Negrești Oaș, Negrești Oaș – km 9, Huta Certeze – comuna Certeze, Băile Puturoasa;
- organizarea agroturismului cu precădere în zona Oaș și Codru;
- revitalizarea, conservarea și valorificarea autentică a elementelor de etnografie și folclor, care reprezintă unele dintre atracțiile cele mai importante ale județului.

Din prezentarea elementelor potențialului turistic al județului, rezultă că pe teritoriul acestuia sunt condiții favorabile practicării următoarelor forme de turism:

- A. turismul de circulație;
- B. turismul de sejur;
- C. turismul de munte;
- D. turismul de weekend (la sfârșit de săptămână);
- E. turismul de vânătoare și pescuit sportiv.

A. Turismul de circulație

Varietatea și frumusețea obiectivelor turistice și a cadrului natural, fac ca principala formă de turism care se poate practica să fie turismul de circulație. Acesta se poate desfășura după cum urmează:

- a) *trasee de tranzit* care străbat județul de la sud-vest la nord-est sau de la sud la nord-est;
- b) *trasee în circuit care se desfășoară pe teritoriul județului Satu Mare – Carei – Tășnad – Satu Mare;*
- c) *trasee de circuit care se desfășoară pe teritoriul mai multor județe;*

- d) alte trasee mai restrânse ca extindere, pot avea ca puncte de plecare localități de sejur turistic ca Negrești Oaș.

Dezvoltarea turismului de circulație în bune condiții, necesită modernizarea în întregime a traseelor menționate, amenajarea pentru vizitarea obiectivelor turistice, construirea de stații de carburanți, etc.

B. Turismul de sejur

Dezvoltarea turismului de sejur în cadrul județului este favorizată de existența a numeroși factori naturali, care după particularitățile lor, pot determina următoarele forme de sejur:

- a) *turismul de sejur balneoclimateric* se bazează pe existența apelor termale sau a izvoarelor minerale cu importante efecte curative. În acest sens, condiții prezintă localitățile Satu Mare, Tășnad, microstațiunea Puturoasa, și în viitor, stațiunea Beltiug Băi cu o bază de cazare, alimentare și tratament în construcție;
- b) *turismul de sejur orientat spre odihnă*, condițiile naturale existente, mai ales în zona de munte oferă un cadru deosebit de favorabil pentru odihnă și recreere. Locurile indicate sunt: microstațiunea Valea Măriei, Călinești Oaș, Mujdeni – comuna Orașu Nou.

C. Turismul de munte

Această formă de turism poate consta în:

- drumeție practicabilă în munții Oaș, Gutâi și zona Codru;
- sporturi de iarnă, cu perspective de dezvoltare, care momentan se practică la Huta Certeze, iar în viitor, se preconizează dezvoltarea microstațiunii Luna Șes, unde se vor finaliza lucrările pentru pârtia de schi, precum și realizarea infrastructurii și bazei de cazare.

D. Turismul la sfârșit de săptămână (de weekend)

În cadrul acestei forme de turism se poate petrece un sejur scurt, în locuri pitorești din zona subcarpatică sau montană. Locurile indicate pentru această formă de turism sunt aceleași ca și pentru odihnă, la care se mai adaugă: Acâș, Lacul Apa în urma amenajării, în perspectivă și localitatea Măriuş.

E. Turismul de vânătoare și pescuit sportiv

Județul Satu Mare are un important patrimoniu cinegetic caracterizat prin bogăția speciilor cinegetice și numeroase domenii de pescuit, fiind necesare în acest sens, baze de cazare de mici dimensiuni (cabane silvice).

Îndeplinirea funcțiilor turistice este condiționată în primul rând de realizarea unor lucrări în ceea ce privește capacitățile de cazare, dotările pentru tratament, agrement și modernizări ale infrastructurii.

Toate aceste investiții și măsuri vor contribui la relansarea turismului, dezvoltând și alte activități ale sectorului terțiar în județul Satu Mare.

Concluzii

1. Județul Satu Mare dispune de un potențial turistic variat, dar care nu este încă suficient exploatat. Dacă potențialul turistic al județului ar fi utilizat corespunzător, în timp, nivelul general de dezvoltare al județului ar fi mai ridicat, astfel locuitorii din județ ar resimți și ei o bunăstare reală, știut fiind faptul că există zone și țări în lume care trăiesc numai din turism.
2. Baza tehnico-materială din turism este slab dezvoltată sau în unele locuri insuficientă.

3. Infrastructura localităților cu potențial turistic lasă și ea de dorit, ceea ce face ca turiștilor să le fie greu să ajungă acolo unde își doresc și de cele mai multe ori ei vor renunța și în consecință județul va avea de suferit.

BIBLIOGRAFIE

- Savinescu Vasile, Radosav Doru – “*Satu Mare, Monografie*”, Ed. Sport-Turism, București, 1980
- *** - Planul de amenajare a teritoriului județului Satu Mare, Etapa a VII (probleme, priorități, propuneri)
- *** - CNS-BDL, Județul Satu Mare, Fișa loc., 2002
- Minciu Rodica – “*Amenajarea turistică a teritoriului*”, Ed. Sylvi, București, 1995
- Minciu Rodica – “*Economia turismului*”, Ed. Uranus, București, 2000
- Câdea Melinda, Bran Florina – “*Spațiul geografic românesc*”, Ed. Economică, București, 2001
- Bran Florina, Marin Dinu, Simon Tamara – “*Economia turismului și economia turismului și mediul înconjurător*”, Ed. Economică, București, 1998

A Few Insights on the Satu Mare Tourism (Abstract)

The Satu Mare county possess an important touristic potential little known and capitalized in relation to his attractions and possibilities, which offered to practise in a various ways of tourism. That in why, in this work, I've proposed myself to make known roughly the touristic attractions of Satu Mare county.